

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг) (реєстр. № 4496 від 21 квітня 2016 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 06 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг) (реєстр. № 4496 від 21 квітня 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Пташник В.Ю., Голубом В.В. та іншими.

Згідно з поясннюальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою спрощення процедури укладення зовнішньоекономічних договорів (контрактів), бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також скасування валютного контролю для операцій з експорту послуг.

Для досягнення зазначененої мети пропонується внести зміни до законів України «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», «Про міжнародне приватне право», зокрема:

- виключити з поняття «зовнішньоекономічний договір (контракт)» слова «матеріально оформлена»;
- передбачити, що експортери послуг зможуть укладати зовнішньоекономічні договори (контракти) не лише в письмовій формі, а і в електронній, а також шляхом прийняття публічної оферти, обміну електронними повідомленнями, або шляхом виставлення рахунку (інвойсу);
- виключити положення, яке стосується контролю повернення валутної виручки при експорті робіт (послуг), прав інтелектуальної власності;
- уточнити поняття «первинний документ», передбачаючи, що це документ, який, у тому числі, дає дозвіл на здійснення господарської операції або підтверджує її здійснення;
- передбачити, що первинні та зведені облікові документи можуть бути складені у паперовій або в електронній формі;

- заборонити банкам вимагати переклад документів з англійської мови;
- передбачити визнання рахунку (інвойсу) первинним обліковим документом.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частин перших статей 42, 43 Основного Закону України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом; кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Наведені статті діючого законодавства України цілком кореспонduються з чинними міжнародними договорами (згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), які відповідно до частини першої статті 9 Конституції України є частиною національного законодавства України.

Так, частиною першою статті 23 Загальної декларації прав людини передбачено право кожної людини на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

Згідно з частинами першими статей 1, 2, 6 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права всі народи мають право на самовизначення, на підставі якого вони вільно встановлюють свій політичний статус і вільно забезпечують свій економічний, соціальний і культурний розвиток. Кожна держава, яка бере участь у цьому Пакті, зобов'язується в індивідуальному порядку і в порядку міжнародної допомоги та співробітництва, зокрема в економічній і технічній галузях, вжити в максимальних межах наявних ресурсів заходів для того, щоб забезпечити поступово повне здійснення визнаних у цьому Пакті прав усіма належними способами, включаючи, зокрема, вжиття законодавчих заходів. Держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право на працю, що включає право кожної людини дістати можливість заробляти собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується, і зроблять належні кроки до забезпечення цього права.

Відповідно до частин першої, другої статті 1 Європейської соціальної хартії (переглянутої (ETS № 163) від 03 травня 1996 року (далі – Хартія) з метою забезпечення ефективного здійснення права на працю Сторони зобов'язуються визнати однією зі своїх найголовніших цілей і одним зі своїх найголовніших обов'язків досягнення та підтримання якомога високого і

стабільного рівня зайнятості, маючи на меті досягнення повної зайнятості; ефективно захищати право працівника заробляти собі на життя професією, яку він вільно обирає.

Стаття 18 Хартії передбачає, що з метою забезпечення ефективного здійснення права займатися прибутковою діяльністю на території держави будь-якої іншої Сторони, Сторони зобов'язуються: застосовувати чинні правила у дусі ліберальності; спростити існуючі формальності та зменшити або скасувати державне мито й інші збори, які сплачуються іноземними робітниками або їхніми роботодавцями; лібералізувати в односторонньому порядку або колективно правила, які регулюють працю іноземних робітників; а також визнають право своїх громадян залишати свою країну для того, щоб займатися прибутковою діяльністю на території держав інших Сторін.

У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Відповідно до пунктів 8, 9 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання; засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектом змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Основного Закону України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг) (реєстр. № 4496 від 21 квітня 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Пташник В.Ю., Голубом В.В. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ